No. 3140 Woensdag 13 Maart 1940. 57ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 1292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 1550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Eerste Suppletoire Begroting 1940

Aan de behandeling der artikelen in het antwoord van de Staten, ontlenen wij:

Meerdere leden merkten betreffende de toelagen van ambtenaren op, dat men de zaak principieel moet beschouwen. Het beginsel moet dan zijn, dat geen vergoeding wordt toegekend voor werkzaamheden door ambtenaren binnen de normale kantooruren verricht, zoals b.v. door de voorzitter van de Curaçaose Bank, den ambtenaar-plaatsvervangend rechter, den ambtenaarlid van de bioscoopcommissie, den ambtenaar van het openbaar ministerie belast met de controle over de verloting der loterijen van de loterijbond Fortuna, welk principe over de gehele linie dient te worden toegepast.

Het onderwijs.

Meerdere leden achtten de voorgestelde maatregelen betreffende het **onderwijs** logisch doordacht en hoopten, dat naast een zeer welkome bezuiniging op de onderwijsuitgaven ook inderdaad verkregen zal worden een verbetering van het onderwijs. Dat aldus aan de algemene drang naar Middelbaar onderwijs in belangrijke mate wordt tegemoetgekomen, althans materieel, konden deze leden niet voetstoots toegeven. De wens toch gaat uit naar een Middelbaar Onderwijs dat een hogere ontwikkeling geeft dan te verkrijgen is op ook de best ingerichte M.U.L.O.-school.

Meerdere leden betreurden met het oog op de zeer grote bevolking der G.L.O.A. en G.L.O.B.-scholen, dat het Bestuur voor de berekening van het aantal leerkrachten voor 1940 nauwkeurig de hand zal houden aan de wettelijke schalen. Het doet zich wel voor, dat één onderwijskracht voor 90 leerlingen moet staan. Van het onderwijs kan dan wel niet veel terecht komen.

Enkele leden merkten op, dat als men het **St. Antoniusgesticht** zich laat ontwikkelen, het na een zeven, acht jaar in de bovenbouw **wel een honderd** en vijftig leerlingen zal verkrijgen. Deze leden zouden daarom samenvoeging van de bovenbouw dezer school met die van het St. Martinusgesticht bezwaarlijk achten. Een bezwaar voor de samenvoeging wordt ook gevormd door de grote afstand, om naar het St. Martinusgesticht te gaan. Op grond van een en ander stelden deze leden de vraag of het Bestuur van het St. Antoniusgesticht de voor de bovenbouw dezer school benodigde leerkrachten niet zou kunnen handhaven, als het bereid is de kosten zelf te dragen.

Niet betwistende, dat door samenvoeging van de kopklassen der Hendrik- en Wilhelminascholen meer profijt van de capaciteiten der aanwezige leerkrachten zou kunnen worden getrokken, maakten enkele leden bezwaar tegen de voorgestelde samenvoeging, omdat dit coeducatie van jongens en meisjes met zich zou brengen.

Door de voorgestelde coeducatie zou er een ongelijkheid ontstaan tussen het openbaar en het Roomse Katholiek bijzonder onderwijs ten gunste van het laatste, aangezien hierbij de meisjes separaat onderwezen zouden worden en bij het openbare niet.

Stopzetting van de nieuwbouw bij het onderwijs — zo werd reeds in de algemene beschouwingen gezegd — werd bezwaarlijk geacht. Per jaar worden 1200 kinderen geboren. Zal de stagnatie in de scholenbouw zich later niet wreken, zo werd gevraagd.

Een lid noemde in dit verband cijfers:

de zusterschool te Playa op Aruba begon in 1940 met 592 kinderen; geraamd was 570. De leerlingen zijn verdeeld over **14 lokalen, 9 normale, 3** kleine en 3 noodlokalen. Volgend jaar bij normale aangroei zullen er plus minus 90 à 100 kinderen meer zijn. Bovendien wordt een splitsing in M.U.L.O. en G.L.O.B. doorgevoerd. Dan zullen voor de M.U.L.O. minstens 8 lokalen nodig zijn, voor de G.L.O.B. ook minstens 7 of 8. Totaal 15 of 16 lokalen. Met de 3 noodlokalen zijn er slechts 12 normale lokalen.

de zusterschool op San Nicolaas, Aruba, had in 1939 294 kinderen, verdeeld over 6 lokalen. In 1940 begon ze met 344 kinderen, verdeeld over 6 schoollokalen en 2 noodlokalen. Thans zijn er 2 eerste, 2 tweede, 1 derde, 1 vierde, 1 vijfde en 1 zesde en zevende samen. In 1941 moeten zes en zeven **zeker gesplitst worden, misschien ook** de derde klasse. De bestaande schoolruimte is dan niet meer voldoende, ook niet al telt men de noodlokalen mede.

de fraterschool op San Nicolaas, Aruba, had in 1939 291 kinderen, verdeeld over 6 lokalen. In 1940 begon zij met 351 kinderen, verdeeld over 6 schoollokalen en 2 noodlokalen.

Voor deze school geldt ongeveer hetzelfde als hierboven opgemerkt ten aanzien van de zusterschool op San Nicolaas. De bestaande schoolruimte zal ook in deze school in 1941 niet meer voldoende zijn.

de fraterschool te Playa, Aruba, had in 1939: G.L.O.B.-school 316 jongens, verdeeld over 7 lokalen, M.U.L.O.-school 249 jongens, verdeeld over 8 lokalen. In 1940 begon zij met: G.L.O.B.-school 372 jongens, verdeeld over 8 lokalen, M.U.L.O.-school 266 jongens, verdeeld over 9 lokalen.

De beschikbare ruimte **bestaat** uit 15 normale schoollokalen en 2 noodlokalen. Bij normale aangroei zullen in 1941 nodig zijn voor de G.L.O.B.-school 9 lokalen en voor de M.U.L.O.-school minstens 9 lokalen. Zodoende zal er wederom een tekort zijn.

De school op Groot-Kwartier op Curaçao, waarvan de jongens en de meisjes gescheiden zullen worden — voor de oprichting van een jongensschool is reeds vergunning verleend en de fraters zullen de jongens in 1941 overnemen — **is reeds te klein voor** het aantal kinderen. In 1939 waren er 359 kinderen, verdeeld over 6 lokalen. In de 1ste klasse zaten 74 kinderen, in de tweede 71, in de 3de 71, in de 4de 57, in de 5de 38 en in de gecombineerde 6de en 7de klassen 48. In de loop van het jaar zijn een deel van de 2de en 3de klassen samengebracht in een noodlokaal in een oude kerk. In 1940 begon de school met 373 kinderen. Van deze parochie gaan zeer veel jongens daarbuiten op school.

het St. Martinusgesticht G.L.O.B. had in 1939 299 meisjes, verdeeld over zeven lokalen. Hiervan zijn twee in een gaanderij van een oud woonhuis ondergebracht, vreselijk bekrompen en warm, doordat er niet voldoende ventilatie is. Deze school begon in 1940 met ruim 300 kinderen.

de school te Sta Rosa had in 1939 271 jongens en 312 meisjes, totaal 583 kinderen, verdeeld over 10 lokalen, n.l. 2 eerste, 2 tweede, 2 derde, 2 vierde, 1 vijfde en 1 zesde klasse. **In 1940** begon de school met 284 jongens en 332 meisjes, totaal 616 kinderen. Hiervoor zijn minstens 12 lokalen nodig. Thans zijn er twee noodlokalen ter beschikking gekomen, gebouwd met steun van het Gouvernement. In 1941 zal de ruimte weer onvoldoende zijn.

Een en ander maakt nodig, dat in 1940 over ruim 20 lokalen de beschikking wordt verkregen. Met hulplokalen komt men er niet, zo werd gemeend, raakt men integendeel dieper in het moeras. Men verklaarde zich te kunnen voorstellen, dat het Bestuur nu niet in de behoefte aan alle lokalen zou kunnen voldoen, doch achtte het wel nodig, dat dit geschiedde, waar zij het dringendst gevoeld wordt.

Meerdere leden gaven uiting aan hun gevoel van dankbaarheid en verheugenis, dat in het gebouw der voormalige Wilhelminaschool lokalen aan de Vereniging voor Christelijk Onderwijs en Opvoeding ter beschikking gesteld zullen worden voor het geven van onderwijs en dat vanaf 1 September 1940 het aantal verplichte onderwijzers, de benodigde schoolmeubelen en leermiddelen van Overheidswege bekostigd zullen worden.

De schoolvoeding.

Meerdere leden zouden gaarne vernemen hoe het advies van Dr. Winckel luidt inzake de **schoolvoeding**. De leden hier aan het woord meenden dat de schoolvoeding alleen op schooldagen en niet op alle werkdagen behoort plaats te vinden. Zij verbaasden zich dat het Bestuur de schoolvoeding mede rechtvaardigt als steun aan de landbouw. Zij meenden dat beide onderwerpen niets met elkaar van doen hebben. Men betwijfelt ook of het verstrekken van melk aan het volk beschouwd moet worden als een middel tot verbetering van de volksgezondheid. Doch ook al mocht dit wel zo zijn, dan nog is de prijs van de melk zo hoog dat het middel als een luxemiddel moet worden aangemerkt, waarvan de bevolking geen gebruik zal maken, indien het niet meer gratis wordt verstrekt.

Het kwam deze leden dan ook beter voor in deze richting niet verder te werken, doch te trachten op andere wijze in het belang van de volksgezondheid bezig te zijn, b.v. door inenting der jeugd tegen diphterie en van jongsaf aan tegen erfelijke syphilis. Ook zouden maatregelen genomen kunnen worden tegen de dysenterie, die bij de jeugd endemisch is.

Schoolvoeding is, aldus deze leden tegenover de opmerking van anderen, dat hongerige kinderen toch niet kunnen leren, niet om de kinderen te voeden, doch om de volksgezondheid te bevorderen. En dan achtten zij de nu gevolgde methode niet juist. En waar behoorlijk verdiend wordt, moet deze schoolvoeding zeker niet gegeven worden. Enkele leden begrepen dan ook niet, dat deze verstrekt wordt op plaatsen, waar de bevolking welvarend is.

Een lid merkte ten aanzien van de melkverstrekking op, dat het practisch daarop zal neerkomen, dat blikkenmelk verschaft zal worden, aangezien de melkcentrale niet zoveel melk zal kunnen leveren als benodigd is voor al de kinderen, die schoolvoeding zouden moeten krijgen. En waar het Bestuur mededeelt dat de verstrekking van verse melk mede geschiedt tot steun van de landbouw, merkte hij op dat dit dus neerkomt op een subsidie aan de melkcentrale, die hij beschouwt als een doodgeboren kind.

Een lid viel het op, dat het Bestuur aan de ene kant het schoolbezoek belemmert door stopzetting van de nieuwbouw van schoollokalen, doch aan de andere kant dat tracht te bevorderen door schoolvoeding.

De Werkkampen.

Meerdere leden verklaarden, dat naar hun mening het Bestuur meer in de **werkkampen** legt, dan ooit bedoeld. Zij vonden het niet erg dat niet bereikt is het door het Bestuur gewenst resultaat met de landbouwopleiding der werkkamp-jongens. Deze leden achtten het geenszins ongewenst dat de jongens dan in een andere richting ontwikkeld worden, hetzij door bezoek aan bestaande inrichtingen van onderwijs, hetzij door het volgen van cursussen in het werkkamp zelf georganiseerd. Hoofddeel toch van de instelling van de werkkampen is geweest tucht, orde, netheid en hygiëne bij te brengen aan het deel van de mannelijke jeugd dat daaraan behoefte toont en opvoeding te geven aan dat gedeelte dat om welke reden dan ook daarvan geheel of gedeeltelijk verstoken blijft.

Deze leden achtten het van eminent belang dat de werkkampen voortgaan op de ingeslagen weg, zo mogelijk hun arbeidsveld verruimend. Indien dit mogelijk is met lagere kosten voor den Lande als tot op heden, dan kan daarover slechts verheugenis bestaan, doch indien het niet mogelijk is de kosten met minder te bestrijden, zou de subsidie beter niet verlaagd kunnen worden. Het nut van deze instellingen, aldus deze leden, wordt algemeen ingezien. Tot voorzichtigheid met betrekking tot de financiëring maant ook het feit, dat het werkkamp Ariba in 1939 f 5.000,— **meer heeft** gekost, dan aan subsidie van het Gouvernement ontvangen.

Een lid merkte op, dat hij altijd zeer sceptisch gestemd is geweest in zijn verwachtingen ten aanzien van de pogingen om de jongens in de werkkampen een landbouwopleiding te geven. Misschien zou het, aldus dit lid, beter gaan als de landbouwkundige daar onderricht gaf. Ten aanzien van het aanleren van ambachten, dat zoals vernomen in de bedoeling ligt, vreesde dit lid, ten zeerste dat deze jongens ten achter zullen blijven bij die van de ambachtschool en ten tweede, dat men een teveel aan timmerlui, bankwerkers, enz., zou kunnen krijgen op Curaçao. Dit zou leiden tot mislukking.

Een lid zou willen stoppen met de subsidiëring dezer werkkampen, die hij als een mislukking beschouwt, een groot fiasco. De werkkampjongens komen en gaan en blijven er niet. En met de neventaak, de huisvesting van leerlingen van de ambachtschool en M.U.L.O.-school kon hij zich niet verenigen. Als deze kinderen ergens ondergebracht moeten worden, zou dat zijns inzien op de een of andere wijze bij die scholen moeten geschieden, doch niet in de werkkampen. Hij gaf in overweging deze inrichtingen om te zetten in tuchtscholen of daar de door den rechter ter beschikking van het Bestuur gestelde kinderen onder te brengen.

Waarmede de vorige sprekers zich echter niet konden verenigen.

Een lid, waarmede andere zich verenigden, vond de bedragen per leerling in 1939 — f 64.— Mei-Mei en f 27.— Ariba — erg uiteenlopend, ook als men in aanmerking neemt, dat op Mei-Mei veel minder jongens waren.

Meerdere leden wilden uiting geven aan hun waardering voor het werk van de **luchtbeschermingsorganisatie.** Zij brachten naar voren, dat de omstandigheid, dat uit de bevolking niet veel steun komt, niet moet leiden tot het laten zakken van de moed, noch tot de conclusie, dat wanneer de behoefte aan een en ander gerealiseerd wordt, niet volle medewerking zal worden verleend.

Enkele leden zouden gaarne een opgave ontvangen van de reeds aangeschafte en bestede artikelen voor deze dienst en het daarmede gemoeide bedrag.

Enkele leden betwijfelden aan het nuttig effect dat de gedachte maatregelen zouden kunnen hebben.

Algemeen verheugden de leden zich over de mededeling dat aangevangen zal worden met een nieuwe opleiding, uitmaal van 10 jongelieden, voor politie militair. Zij grepen deze gelegenheid aan om te memoreren de voortreffelijke wijze waarop verscheidene Curaçaose jongelieden thans het verkeer zelfstandig regelen.

Een lid vroeg of het Bestuur niet strenger toezicht zou kunnen doen houden op de afgifte van bewijzen van onvermogen, wat — aldus een ander lid — vooral ten aanzien van echtscheidingszaken, die schrikbarend toenemen, van gewicht zou zijn.

De Defensie.

Meerdere leden konden niet enthousiast zijn over de wijze waarop het Bestuur de **verdediging van Curaçao** tracht op te lossen. Met name konden [illegible] der schutterijen. Voor hen toch is de militaire waarde van zeer jeugdige Curaçaoënaars, ook na een opleiding van zegge 9 maanden, zeer problematisch. Het geleerde zal trouwens snel vergeten zijn. Het ook volgens hen ongetwijfeld te verkrijgen voordeel dat door de dienst bij de schutterij voor het leven waardevolle lessen zullen worden geleerd, weegt evenwel niet op tegen eerder genoemd bezwaar. Liever zagen deze leden dan ook een versterking door uitbreiding van het personeel der Marine.

Is de heroprichting der schutterij onvermijdelijk, dan zal, zo meenden deze leden, de soldij toch lager moeten worden gesteld dan 50 cent per dag. Men meende dat ook na halvering van dit bedrag voldoende ruimte blijft om de bescheiden behoeften van de jeugdige schutterij te bevredigen.

Algemeen behield men zich verdere opmerkingen en vragen ten aanzien van de schutterij, voor tot na de ten aanzien van de defensie verzochte inlichtingen en tot de behandeling van de ontwerpverordening betreffende de schutterij.

Lands Radio en Telefoon.

Een lid deelde mede vernomen te hebben, dat de afhandeling van zaken bij de **Landsradio- en Telefoondienst** bijzondere vertraging ondervindt en dat de directeur zeer moeilijk te bereiken is. Gaarne zou hij ter zake worden ingelicht.

Gaarne zou dit lid vernemen, wanneer de automatisering van de telefoon op Aruba zou kunnen worden tegemoet gezien.

Na 8 maanden is nog geen aanvulling op de telefoongids verschenen, aldus dit lid. Vroeger verscheen elke kwartaal een supplement. Een goed bijgewerkte gids is een absoluut vereiste.

Veranderingen sinds de verschijning van de gids daarin moeten worden gebracht. Hij verzocht wekelijks opgave van wijzigingen in de couranten te publiceren, zoals ten aanzien van de telefoon van Emmastad geschiedt en om maandelijke supplementen uit te geven.

Er wordt geklaagd — aldus dit lid — dat vele aanvragen om telefoonaansluitingen moeten blijven wachten, omdat er geen aansluitingsmogelijkheid is. De telefoontarieven en aanlegkosten buiten het stadsdistrict zijn nog steeds veel te hoog. Meerdere instellingen, zo deelde dit lid mede, hebben speciale telefoon-tarieven. Spoedige publicatie van het gehele telefoontarief ter wille van de openbaarheid ziet hij gaarne tegemoet. Worden de telefoontarieven nog steeds door den Gouverneur vastgesteld, of geschiedt dit tegenwoordig door den Directeur van de **Landsradio- en Telefoondienst**, vroeg hij.

Gaarne zou hij een kosten- en inkomstenberekening willen zien van de verschillende radioverbindingen, die Curaçao onderhoudt, meer speciaal van de dienst voor de luchtvaart, welke hij vermoedt, dat in het geheel geen inkomsten heeft en dus nadelig op de rest van het bedrijf drukt.

Ook wat de radioomroep betreft, zou hij het juister achten, dat de opbrengst en de kosten van de dienst afzonderlijk in de begroting worden vermeld, opdat men een beeld kan krijgen omtrent de rentabiliteit.

Wat het werk van de Curaçaose Radio Omroep Vereniging betreft, wilde hij, naast de waardering, die hij voor het streven der Vereniging heeft, toch opmerken, dat de door haar bezorgde omroep geen „Volksomroep" is, en niet als nationale omroep wordt aangevoeld; de uitzendingen dragen te veel het karakter als bestemd voor een bepaalde bevolkingsgroep. Naar aanleiding hiervan merkte een ander lid op, dat de Curaçaose Radio Omroep Vereniging een Vereniging is, die zelf haar programma's bepaalt en slechts gebonden is aan de voorwaarde, dat daaruit politiek en religie worden gehouden. Zijns inziens is er dus geen aanleiding voor het Bestuur om op enige wijze in deze in te grijpen, omdat dat juist de politiek in het spel zou brengen. Te minder is er aanleiding waar de vereniging geen subsidie van het gouvernement geniet. Waartegenover het lid eerder aan het woord opmerkte, dat de vereniging ook een culturele taak heeft en daarom ook meer voor het volk moet geven, ook in het Papiaments.

Een ander lid zou gaarne vernemen, waarom telegrammen naar de Bovenwindse eilanden 30 cent per woord moeten kosten, terwijl naar Aruba of Bonaire 15 cent en naar St. Kitts via St. Lucia 25 cent per woord.

Algemeen zou men de versterking van de omroepzender voor de Curom willen laten wachten tot betere tijden.

Enkele leden vroegen of er geen middel zou te vinden zijn om de luisteraars in de kosten te doen bijdragen.

Begrepen werd niet, dat de telefunkenzender op Aruba niet meer aan de eisen voldoet, aangezien deze zender nog geen 10 jaar oud is en indertijd is besteld met het oog op de nieuwe eisen. Hierbij komt, dat voor 1939 reeds een reservezender is gevoteerd, die aan de eisen moet voldoen.

Opgemerkt werd, dat de op Aruba gebruikte kortegolf-zender de radioontvangst stoort en blijkens ingewonnen inlichtingen niet meer voldoet aan de internationale voorschriften.

Is misschien in deze een verwarring in het spel, zo werd gevraagd.

Verscheidene leden merkten op, dat op de begroting vele verminderingen van toelagen van kleine lui voorkomen, terwijl zijdens de afdelingen de aandacht is moeten worden gevestigd op die van hogere ambtenaren. Dit maakte geen aangename indruk.

Luchtverbinding
Suriname — Nederland.

Verschillende leden verklaarden zich tegen de post jaarlijkse bijdrage luchtverbinding Nederland—Suriname.

Enkele dezer leden zagen niet in, dat Curaçao betalen moet, terwijl Suriname de inkomsten heeft. Evenmin, dat een luchtverbinding, waardoor Nederland vanuit Paramaribo in twee dagen en vanuit Curaçao in twee en een halve dag kan worden bereikt, in niet geringe mate zal bijdragen om de positie van Curaçao te versterken. De subsidie a f 25.000.— is toegezegd voor de verbinding met Suriname, aldus deze leden. Zij zouden die nu niet willen intrekken, en een hogere subsidie verlenen en daarbij nog het risico lopen, dat de verbinding niet tot stand komt.

Een der voornaamste bezwaren is wel, aldus andere leden, het binden voor de toekomst, wat zeer riskant werd geacht.

Een lid deed uitkomen een voorstander te zijn van de verbinding met het Moederland. Zijns inziens moet echter niet steeds de economische en financiële positie van Suriname in een ongunstig daglicht gesteld worden tegenover die van Curaçao. Dat zou z.i. dan in de begroting moeten uitkomen. In Suriname wordt toch geen verlaging van de inkomsten van de ambtenaren voorgesteld? En is het leven daar niet goedkoper?

De belastingen zijn daar hoger, aldus een lid.

Ondanks de oorlog, aldus een lid, dient Nederland zich te handhaven in het wereldverkeer, in wat casu ook in het belang is van Curaçao. Hij had dan ook geen bezwaar tegen de post.

Een lid voerde aan, dat de wenselijkheid der verbinding is erkend, maar niet de behoefte.

Een ander lid bracht naar voren, dat hij niet tegen het standpunt is, dat Nederland zich ondanks de oorlog in het wereldverkeer moet handhaven, wat in casu ook in het belang van Curaçao is, maar hij acht het nu geen tijd voor experimenten. Wij kunnen niet meer risico's op ons nemen, terwijl in de allerdringendste noden op Curaçao niet kan worden voorzien en op de inkomsten van de ambtenaren [illegible] worden [illegible]. Naar de mening van dit lid wordt het tijd om de behoeften van Curaçao en Aruba in normale proporties te zien. Hij ziet in deze uitgave een, die de financiële positie van Curaçao ernstig zou verzwakken in stede van veilig stellen. Hij zou zich dan ook niet willen binden voor de toekomst.

Een lid achtte de verhouding Nederland f 20.000.— en Curaçao f 30.000.— niet juist.

Woningbouw.

Algemeen had men ernstige bezwaren tegen de verlaging der post „Volkshuisvesting". Als er niet voldoende gebouwd wordt, komt er grote achterstand. Nu zijn er arbeidskrachten beschikbaar; later misschien niet. In dit verband werd wederom de mogelijkheid van belegging van gelden van het Curaçaos Pensioenfonds in woningen op Curaçao naar voren gebracht. Blijkens een verslag van dat fonds belegt het wel gelden voor een gelijk doel in Nederland; waarom zou het dit dan niet doen in Curaçao, zo werd gevraagd.

Men wees ook op de omstandigheid dat er nu gelden worden aangevraagd voor een uitbreidingsplan, en achtte het niet gerijmd, dat daartegenover credieten voor woningbouw zo verlaagd zouden worden.

Enige leden betoogden, dat huns inziens de Directeur van Openbare Werken zelf, die in Hilversum zijn sporen op dit gebied verdiend heeft, de nodige uitbreidingsplannen zou kunnen maken, als hij ontlast werd van de nevenfunctes, welke hij nu te vervullen heeft.

Enkele leden merkten op, dat zij vernomen hebben, dat het aanwijzen van terreinen voor de bouw van woningen voor de Stichting Volkshuisvesting met moeilijkheden gepaard gaan. Zij zouden coulance in deze willen aanbevelen.

Meerdere leden verklaarden niet te kunnen meegaan met de post ad f 13.500.— voor grond-aankoop weg Sta. Martha.

Huns inziens is reeds genoeg aan dat woondorp ten koste gelegd, omtrent het welslagen waarvan zij zeer sceptisch gestemd zijn.

Meerdere leden merkten op, dat er gouvernements geneeskundigen zijn, die vol salaris van het gouvernement trekken en particuliere practijk uitoefenen, terwijl alleen consultatieve practijk hun is toegestaan. Dit achtte men niet juist. Of het een of het ander, vond men, nu beslist is, dat de bedoelde geneeskundigen alleen consultatieve practijk mogen uitoefenen.

of zij doen dit alleen, of hun salaris moet verminderd worden.

Opgemerkt werd, dat men beter hier zou kunnen bezuinigen dan op de kleine lui.

Melkcentrale.

Meerdere leden konden zich in het geheel niet verenigen met de gelden voor de Melkcentrale. Zij voelden zich onzeker omtrent de gang van zaken bij deze Melkcentrale. Zij vroegen in de eerste plaats een accountants-onderzoek naar de rentabiliteit en bezuinigingsmogelijkheden bij dit bedrijf. Zij betreurden dat de melk duurder geworden was, terwijl zij zeker niet beter is. Velen klagen zelfs dat de melk van de centrale minder in kwaliteit is dan de melk die men vroeger gewend was te consumeren. Een reden om de toch reeds hoge subsidie aan deze centrale verstrekt te verhogen met het voorgestelde bedrag, zagen deze leden in het geheel niet. Voor wat betreft het belang van de volksgezondheid betrokken bij het drinken van melk, verwezen deze leden naar het opgemerkte bij artikel 26.

Dezelfde leden hadden het onbestemde gevoel, dat op andere wijze van de Melkcentrale een bloeiend bedrijf ware te maken bij lagere prijs dan thans geldt. Pogingen het daarheen te leiden, hebben zeker de sympathie van deze leden en zullen het belang van volksgezondheid en landbouw beter dienen dan het verlenen van steeds hogere subsidies aan de tegenwoordige organisatie.

Gaarne ontving men volledige inlichtingen omtrent deze centrale, omtrent het accountants-onderzoek, hoe zij werkt, enz. Ook omtrent de dagelijkse productieën of het juist is, dat zij zo duur werkt (3 auto's, 5 bakfietsen, 2 grote ijskasten). Naar vernomen, kunnen niet alle veehouders melk leveren aan de centrale, zelfs niet de lui van Sta. Martha, zodat daarbij een beperkte belangenkring geïnteresseerd is. Wat is de afzet der centrale, werd gevraagd.

Een lid merkte op, dat de inrichting pas is begonnen te werken en dat alle begin moeilijk is.

Waartegenover andere leden weer naar voren brachten, dat van het begin af zeer velen sceptisch gestemd waren omtrent de resultaten der centrale.

Ook de post landbouwwerktuigen wilde men schrappen. De bemoeiingen, waarvoor deze landbouwwerktuigen zouden moeten dienen, werden veel te problematisch geacht om te worden verricht in het belang ener voedselvoorziening.

Ten aanzien van de aanplant op Aruba werd opgemerkt, dat de zaak begonnen is om voedselvoorziening, terwijl het nu lijkt, alsof de bemoeiingen zouden worden voortgezet ter bevordering van de landbouw. In ieder geval kwam besteding van een bedrag van f 10.840.— voor het gestelde doel niet gemotiveerd voor en betoogde men, dat zo nodig op de gevolgde wijze zou kunnen worden voortgegaan.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Het was politiek druk de laatste dagen. Er is heel wat meer gesproken als gevochten, zelfs in Finland. Zoals onze lezers weten, is er een Finse delegatie geweest in Moskou, die intussen ook al weer in Finland teruggekeerd is, met de Russische eisen voor een vrede, die, wanneer de Finnen zullen toegeven, wel zeer en zeer duur te staan komt.

Zo goed als de hele Zuidkust behalve Helsinki, wordt door Rusland opgeëist.

En toch zal er voor Finland niet veel anders overblijven dan of toegeven, of binnen enkele maanden heel Finland in Russische handen te zien, daar Zweden en Noorwegen te kennen hebben gegeven niet van plan te zijn, om geallieerde troepen tot hulp van Finland door te laten.

Verder hebben we de politieke besprekingen van Sumner Wells, die momenteel te Londen is en dan via Italië weer naar Amerika zal terugreizen.

Dan een rede van Hitler, zeer kort en zeer weinig zeggend, slechts de algemeen bekende opmerkingen aan het adres van Engeland en Frankrijk bevattend.

Verder hebben we ten slotte het bezoek van Ribbentrop aan Italië en het Vaticaan.

Met den Duce is er over de internationale betrekkingen gesproken, dit is alles wat er oficieel is medegedeeld, maar of deze besprekingen golden een versteviging van de as, de Fins-Russische onderhandelingen, enz., enz., zijn vragen, waar de politici over mogen speculeren.

Er is reeds het vermoeden geopperd, dat deze besprekingen grote consequenties kunnen hebben voor het verloop van de oorlog.

En dan het bezoek aan de Paus.

Wel heel merkwaardig na de hautaine houding van Hitler bij zijn bezoek aan Rome, die toen de Paus dorst te negeren, en nu dit bezoek van von Ribbentrop. De Osservatore Romano heeft reeds medegedeeld, dat deze audiëntie was aangevraagd door de Duitse gezant von Bergen en dat door het Vaticaan deze werd toegestaan met recht van voorbehoud om te protesteren tegen de behandeling der katholieken in Duitsland. Hieruit blijkt dus dat dit bezoek aan het Vaticaan van 2 uren 65 minuten bij de Paus en 50 minuten bij de Staatssecretaris in zekere zin een Canossa is geweest.

Het is wel merkwaardig deze gang naar het Vaticaan van het Nationaal Socialisme, welke evenals ieder andere dwaling ook getekend was met het kenmerk, dat zich-zelve, met verwerping van het gezag der Kerk, een brevet van onfeilbaarheid uitreikte, de toekomst tot in het verste verschiet voor zich opeiste en regelmatig de ondergang van het Pausdom voorspelde. De eigen leer geldt „voor alle tijden". Ook het eigen systeem. Al wat daarbuiten valt, telt voor niets.

Men was er in Duitsland reeds getuige van tijdens de Reformatie, toen geen uitvallen en smaadredenen grof genoeg werden geacht, om het Pausdom te beschimpen. Maar door zijn volgelingen werd Luther zelf op buitensporige wijze bewierookt, en hij liet het zich welgevallen. Hoe driest in later tijden het z.g. verlicht despotisme tegenover de Kerk optrad, is algemeen bekend. En evenzo, hoe in de loop der vorige eeuw eerste het liberalisme en vervolgens het socialisme de leiding en de heerschappij over het volk voor zich opeisten, met uitschakeling van de roeping en de zending der Kerk.

Dat in het nationaal socialisme zich eenzelfde toeleg openbaarde, kon dan ook niet verwonderen. Altijd en overal richt de dwaling haar scherpste spits tegen de Kerk, terwijl zij zich zelve een aureool en een monopolie tracht te verzekeren.

Maar wat wel verbazing moest wekken, is, dat ook weer de Nazis steeds opnieuw blijk gaven geen oog te hebben voor de lessen der geschiedenis. Telkens hoorde men verkondigen, dat de Katholieke Kerk moest verdwijnen en zou verdwijnen, terwijl het Nationaal Socialisme het Pausdom lang en ver zou overleven.

Hoewel deze dwaasheden zich zelf vonnissen, heeft het misschien toch wel zijn nut om enkele herinneringen naar voren te brengen.

Het is misschien mogelijk dat thans bij zijn tocht naar het Vaticaan ook von Ribbentrop er aan gedacht heeft, dat nauwelijks een halve eeuw geleden de grootste staatsman van zijn land, prins Bismarck, vol eigendunk verklaarde, dat hij nooit naar Canossa zou gaan, en dat hij ettelijke jaren later die gang toch maakte!

Voor ons Nederlanders is het misschien nog interessanter om te wijzen op de Hollandse overmoed waarvan, in de strijd tegen de Kerk, door het tot anti-clericalisme vervallen liberalendom werd blijk gegeven, ging inderdaad alle grenzen te buiten. Onze landgenoot mr. Van Houten decreteerde in een zijner quasi-wijsgerige geschriften, dat alle kerkleer „verouderde wetenschap" was en dat een priester, die zich tot het peil der hedendaagse wetenschap wist op te werken, zijn priestergewaad aflegde, ofwel binnenskamers lachte om hetgeen hij daarbuiten aan de goegemeente voorhield!

Een Belgische liberaal, die óók minister werd, maakte het niet minder erg. Hij heette Van Humbeeck, en zijn naam schijnt thans vrijwel vergeten. Maar in de tweede helft der vorige eeuw was hij een figuur van betekenis in de liberale kringen van zijn land. Zelfs werd in een Links kabinet de portefeuille van Onderwijs aan hem toevertrouwd. En van zijn gezindheid jegens de Kerk had hij toen reeds eerder doen blijken door in een rede voor zijn geestverwanten te verklaren, dat het Katholicisme „een lijk" was, dat drukte op de wereld en de weg versperde aan de vooruitgang. Het moest daarom ten grave worden gebracht, en hij en zijn metgezellen waren daarmee dan ook doende. Hun werk was nog wel niet voltooid, maar zij hadden de Kerk toch reeds enige schreden dichter gedragen bij de kuil, waarin zij ging verdwijnen!

Zulke dingen konden in de tweede helft der vorige eeuw worden gezegd. In alle ernst blijkbaar, en door een man van ontwikkeling, die in zijn milieu een voorname plaats innam.

Is het niet om deernis te hebben met zo'n spreker? En moet zulk een gevoel van medelijden eigenlijk niet het sterkst en het overheersende in ons zijn, zelfs tegenover de meest fanatieke kerkvervolgers? Hun profetieën zijn belachelijk en hun pogen is ijdel. Ten slotte doen zij zich zelven het meest kwaad, blijven zij verstoken van het hoogste geluk, terwijl na korter of langer tijd — doorgaans reeds spoedig — de vergetelheid hun naam uitwist.

Er is, ondanks de even zotte als vermetele uitingen, die men tegenwoordig van een bepaalde partij, of côterie te horen krijgt, sinds lang en onherstelbaar een kentering gekomen in de opvattingen van veel niet-katholieken ten aanzien van de Kerk en den Paus. Zij zijn in het Pausdom, welks einde in 1870 aanstaande werd geacht, weder een wereldmacht gaan erkennen. Er is, de zware beproevingen ten spijt, een opbloei van katholiek leven over de gehele wereld. Er is ook een streven, een tasten en zoeken naar de waarheid, dat zich richt naar de Kerk en haar Opperhoofd. En al wilden tijdens de grote oorlog de belligerenten, verblind door hartstocht als zij waren, de pauselijke bemiddeling niet aanvaarden, er waren toch talloze niet-katholieken, die met de hoogste waardering voor Rome's bemoeiingen getuigden. Men herinnere zich hoe in het Nederlandse Parlement de liberale premier Cort van der Linden en de minister van Buitenlandse Zaken Loudon van hun gevoelens jegens de H. Stoel blijk gaven, en wezen op de grote betekenis van het Vaticaan als internationaal centrum.

De toen gewekte stemming werkt door. En men moet wel alle zin voor de werkelijkheid verloren hebben, niet te zien, dat in de huidige oorlog de situatie van het Pausschap geweldig in macht is toegenomen.

Tijdens de oorlog van 1914—1918 was het reeds opvallend, hoe in dat conflict, wanneer de Paus een daarop betrekking hebbende uitspraak deed, in ieder land de neiging was waar te nemen; maar daartegenover stond, dat terwijl elk der oorlogvoerenden het deed voorkomen, alsof de Paus hem speciaal in het gelijk stelde — althans in morele zin — niet één hunner ooit blijk gaf van enige neiging om practisch gevolg te geven aan de pauselijke wenken en raadgevingen. Hoogstens werd gepoogd er diplomatieke munt uit te slaan en vaak in een geest, welke volkomen indruiste tegen die van de pauselijke uitspraak. De wijsheid van Benedictus XV werd na 1918 erkend door velen, die haar vóór 1918 misschien óók wel erkenden, maar......... nogal lastig vonden. Wij zouden zelfs mogen zeggen, dat elke pauselijke uitspraak tijdens de wereldoorlog op vernuftige wijze gesaboteerd werd.

Hoe de situatie thans geheel anders is, daarvoor kunnen we wijzen op de houding van o.a. het niet-katholieke Engeland tegenover het Vaticaan.

Nimmer gedurende de vorige oorlog hebben woorden van den Paus hier zoveel, en naar het ons voorkomt oprechte, instemming gevonden als thans.

Nu geloven wij niet dat zelfs een niet-katholiek beweren zal, dat aan de uitlatingen van Paus Pius XII andere gedachten en beginselen ten grondslag liggen dan aan die van Benedictus XV, of dat de praktijk dier gedachten en beginselen thans een andere zou zijn dan ruim twintig jaar geleden. Maar toen was men in Engeland beducht voor die praktijk, aangezien men vreesde, dat zij aangewend zou worden ten voordele van Duitsland en Oostenrijk.

Maar dit is niet alles. In de loop der laatste kwart eeuw is het prestige van het Vaticaan in het niet-katholieke Engeland onnoemelijk gestegen — ethisch zowel als diplomatiek. Dit is gedeeltelijk te danken geweest aan het toenemende algemene vertrouwen in Engelse katholieke leiders, zoals Kardinaal Bourne, z.g., anderdeels aan het slijten van veel anti-„paapse" vooroordelen, maar zeer zeker ook aan het beleid van den vorigen Paus, wiens staatssecretaris de tegenwoordige Heilige Vader geweest is.

Meer en meer is men in Engeland den Paus gaan zien als den gezaghebbendsten kampioen van die beginselen in de betrekking tussen de naties, welke het in vredestijd had pogen te verzekeren, en voor welker verdediging het thans de wapenen heeft opgevat.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

HET „ONSTERFELIJKE" KIND....

Het broeikaskindje, dat men onsterfelijk wil maken.

Amerika is weer eens met iets buitenissigs aangekomen. Het wil n.l. een „onsterfelijk" kind aan de wereld geven. Enkele personen zijn er n.l. van overtuigd geraakt, dat de mens slechts sterft, omdat hij tijdens zijn leven aan de bedreiging en afmatting van allerlei ziekten, leed en ongeluk bloot staat. Is zijn leven van dit standpunt gezien ideaal, dan zal hij nooit oud worden en niet sterven...

Bij New York is door de betrokkenen een baby waargenomen, wiens ouders gezond waren, maar kort na zijn geboorte stierven. Ze bouwden een klein, ideaal huisje, om er het kind te huisvesten en dit wordt nu door de beste experts op het gebied van de kinderverzorging verzorgd.

Wanneer het leert praten, zullen bepaalde woorden niet in zijn vocabulaire voorkomen. Ziekte en dood zijn ten strengste verboden. Alle voedsel wordt wetenschappelijk gecontroleerd, de ademhaling wordt nagegaan, of er alles klopt. Kortom, elke beweging van den kleine moet aan het medische ideaal beantwoorden. Alles, wat het gebruikt of waarmee het speelt, is van het beste materiaal. De deurknoppen van de kinderkamer zijn van in kristal gevat zilver.

De kleine mag niet ervaren, dat er buiten de kinderkamer, zoiets als een aards tranendal bestaat. En men is er van overtuigd, dat dit broeikaskindje gelukkig en onsterfelijk zal worden. Men heeft intussen nog niet naar de mening van het stakkerdje zelf gevraagd.

SCHERPE KRITIEK VAN VATICAANS ORGAAN OP HITLER'S REDE.

„Versailles heeft Duitsland Wenen, Praag, noch Warschau ontnomen."

De „Osservatore Romano" zegt in een vergelijking tussen Hitler's en Daladier's rede, dat de rijkskanselier weer spreekt over de levensruimte voor de Duitsers en de Franse premier over de levensruimte van de verschillende volkeren zoals de Tsjechen de Oostenrijkers en de Polen, die niet hun koloniën, maar hun vaderland verloren hebben. Hitler spreekt over de bezittende en niet bezittende volken. Daladier wijst er op, dat meer dan één land door Duitsland ook zijn vrijheid en onafhankelijkheid verloren heeft. Verder zegt de Führer, dat de geallieerden aansturen op een nieuw Versailles. Maar het verdrag van Versailles heeft Duitsland geen Wenen, Praag of Warschau ontnomen, want die steden behoorden vóór 1914 niet tot Duitsland Volgens Daladier willen de geallieerden niet het Duitse volk, maar het nationaal socialisme vernietigen, niet als binnenlands politiek stelsel, maar als regeringsstelsel, dat de internationale politiek beïnvloedt en met geweld aan andere volken opgelegd werd.

Tot zover de Osservatore, die hier de zwakke plek in Hitler's rede precies in de roos treft.

Voortdurend verdedigt Hitler de Duitse agressie-politiek met het onrecht door Versailles, Duitsland aangedaan. We kunnen er overigens van op aan, dat wanneer Duitsland de oorlog in 1914 gewonnen had, de vrede zeker voor de anderen niet gunstiger zou zijn geweest.

De vrede van Versailles na de oorlog van 1870 door Duitsland aan Frankrijk opgelegd, was zeker niet milder.

Overigens is het volkomen juist, dat de overweldiging van Wenen, Praag en Warschau allerminst gemotiveerd kan worden met een beroep op het verdrag van Versailles. Het onrecht, dat Duitsland tegenover de Oostenrijkers, Tsjechen en Polen heeft begaan, is tienmaal erger dan het onrecht van Versailles tegenover Duitsland.

NEDERLAND.

WAAROM GENERAAL REYNDERS, DE OPPERBEVELHEBBER HEENGING.

De parlementaire redacteur van „De Telegraaf" tekent bij het officieuze bericht inzake het heengaan van generaal Reijnders als opperbevelhebber (uiteraard blijft het volgende geheel voor rekening van den betreffenden redacteur. Red. Am.) deze officieuze mededeling aan:

„Het was reeds enige tijd in vrij ruime kring bekend, dat het niet erg „boterde" tussen het kabinet en den opperbevelhebber, doch zelfs voor de dagelijkse medewerkers van den generaal kwam, tegen de middag, dit bericht toch nog onverwacht. In officiële kringen wenst men zich niet uit te laten over de oorzaken, welke den opperbevelhebber hebben genoopt aan H. M. de Koningin zijn ontslag te vragen.

Ingewijden verhelen echter niet, dat meningsverschillen zich eigenlijk van de eerste dag af aan hebben voorgedaan. Op grond van hetgeen wij van ingewijden, die overigens zeer spaarzaam met mededelingen zijn, vernamen hebben wij de indruk gekregen, dat het conflict dat thans op zo sensationele wijze zijn oplossing heeft gekregen, uiteindelijk is terug te voeren tot ver uiteenlopende principiële opvattingen betreffende het begrip militair gezag in oorlogstijd en de verhouding tussen het burgergezag en het militair gezag.

Men kan dus niet zeggen, dat er meningsverschil is geweest op een speciaal, zij het dan zeer belangrijk punt, doch aan de opvattingen van kabinet en opperbevelhebber lagen iedere gemeenschappelijke grondslag op vrijwel ieder aantrekkingspunt.

Het is bekend geworden, dat generaal Reijnders, juist op grond van zijn opvattingen nopens het militair gezag, er de voorkeur aan zou hebben gegeven, wanneer terstond bij de afkondiging van de mobilisatie het gehele land in staat van beleg was verklaard.

Op die wijze zouden naar het oordeel van de generale staf alle competentiekwesties bij voorbaat voorkomen zijn, omdat dan terstond zou hebben vastgestaan hoe de verhouding is tussen militair en burgerlijk gezag.

Hoewel er analogie bestaat tussen dit ontslag van den opperbevelhebber en hetgeen zich verleden week in België heeft afgespeeld, bestaat er toch geen enkel verband tussen beide. Doch hier, evenzeer als in België hebben tenslotte politieke overwegingen een belangrijke rol gespeeld. Hier zo goed als daar was alle macht in handen van het militair gezag te leggen.

In beide gevallen heeft de regering op overwegingen ontleend aan de democratische grondslagen van het staatsbestel, geweigerd, ten aanzien van de militaire uitzonderingstoestand ook maar een stap verder te gaan dan precies nodig was op grond van technisch militaire overwegingen.

Behalve dit algemene principeel meningsverschil zijn er in de afgelopen vier maanden ook tal van conflicten op onderdelen geweest, b.v. het aanvankelijk optreden van het hoofdkwartier tegen de pers, dat blijk gaf van opvattingen, welke van de grondwettelijke persvrijheid weinig zouden hebben overgelaten zonder dat eerst de staat van beleg was afgekondigd.

De opperbevelhebber heeft toen een circulaire doen uitgaan en tegen de inhoud is terstond groot verzet gerezen. De circulaire is toen haastig weder ingetrokken en sindsdien heeft men, menen wij, van deze zaak niets meer gehoord.

Legio waren de klachten, welke het departement van Defensie ontving over niet soepele uitvoering van de verlofregeling. Men meende, dat generaal Reijnders in sommige opvattingen te star was en anderzijds kan men het niet goedkeuren, dat niet onder alle omstandigheden gestreefd werd naar een zo zuinig mogelijke exploitatie van het militaire apparaat.

Dit is de tweede maal, dat een ernstig conflict uitbreekt tussen regering en opperbevelhebber; alleen is het den vorigen oorlog niet zo spoedig acuut geworden. Hij was na vier jaren genoodzaakt heen te gaan, omdat men in de politieke kringen meende, dat hij niet voldoende meeging met den geest van den tijd.

Thans is het na ruim vijf maanden, dat generaal Reijnders meent zijn ontslag te moeten indienen. De praktijk schijnt wel degenen gelijk te geven, die steeds hebben betoogd, dat ten onzent de staatsrechtelijke positie van den opperbevelhebber niet afdoende geregeld is.

Als een bezwaar hoorden wij ook nog noemen dat beide gevallen de in functie zijnde chef van de generale staf tot opperbevelhebber werd benoemd. De chef van den generalen staf is immers de hoogste wetenschappelijke ingestelde strateeg wiens studiën en werkkring goeddeels op theoretisch gebied plegen te liggen.

Het zou wellicht, zo redeneert men dan, de voorkeur-verdienen op den hoogsten post in tijden van gevaar een man van de praktijk te plaatsen.

Troepen officieren hebben zich den laatsten tijd er wel eens over beklaagd, dat het veldleger dreigt te worden bedolven onder de lawine papieren, wel-

ke het hoofdkwartier deed uitgaan.

Al deze en dergelijke grieven doen niets af aan het algemeen oordeel over de zeer grote bekwaamheden van generaal Reijnders, een zeer kundig opperofficier met onbegrensde werklust en grote volharding.

Wat zijn opvolger betreft, generaal Winkelman is in 1934 reeds genoemd als mogelijke chef van den generalen staf, doch generaal Reijnders is toen benoemd als opvolger van generaal Seyffart en generaal Winkelman heeft toen pensioen aangevraagd."

BIJNA ONGELOOFLIJK.

„De Banketbakkerij" van 3 Januari j.l. haalt uit het Alg. Weekblad voor de Middenstand, no. 387, het volgende aan:

„De Nederlandse zuivelbereiders hebben aangeboden de soldatenboter te leveren voor 40 cent per pond, de margarine kost 64 cent en de boter voor de huishouding circa 90 cent.

De Unilever heeft echter goede advocaten in Den Haag, want op het desbetreffende voorstel werd geantwoord, dat de mindere omzet voor de margarine-industrie schade zou betekenen en dat de boer, die schade à raison van ƒ 100.000 per jaar moest vergoeden alleen reeds voor deze soldatenboter."

Dit bericht klinkt toch bijna ongelooflijk, niet alleen door de afwijzing, maar vooral door de formulering ervan.

Terecht concludeert uit deze redactie van de weigering „De Banketbakkerij", dat de Unilever grote en machtige vrienden in de Haagse regeringsbureaux heeft.

Vandaar dat afgetreden ministers onmiddellijk door de Unilever met vette posten worden beloond.

Maar wat meer licht over deze kwestie is toch wel gewenst.

EMMASTAD

SPORTCLUB „ASIENTO".

Athletiek.

Hiermede worden alle athleten verzocht de eerstvolgende trainingsmiddagen op Maandag en Vrijdag, 4.30 n.m. te willen komen trainen voor de Dual Meet tussen de POLITIE SPORTVERENIGING en SPORTCLUB „ASIENTO"; te houden op Maandag 25 Maart, 2e Paasdag, aanvang 's Morgens half negen terrein Rio Canario.

Waarschijnlijk zullen de volgende nummers op het programma staan, waarbij elke deelnemer op een nader te [illegible] en voor elke vereniging 3 deelnemers per nummer, uitgezonderd de estafette: 100 m hardlopen, 400 m hardlopen, Verspringen met aanloop, Hoogspringen met aanloop, Hink-stap-sprong, Discus werpen, Speer werpen, Kogelstoten, Staand verspringen, Pols hoogspringen, 10 × 100 meter estafette.

De Athletiekcommissie.

CURACAO.

VERENIGING „HUISVLIJT".

Van bovenstaande vereniging ontvingen wij het 21ste jaarverslag.

We ontlenen er aan:

De samenstelling van het Bestuur, welke gedurende het afgelopen jaar onveranderd bleef, was op 31 December 1939 als volgt:

Z. Exc. O. L. Helfrich, Beschermheer.
Mevr. G. J. J. Wouters-Wegman, Ere-Voorzitster.
Mevr. L. L. Maduro-Brandao, Voorzitster.
Mej. L. Meyer, Ondervoorzitster.
Mej. M. Ellis, Secretaresse.
Mej. C. Boom, Penningmeesteres.
Mevr. Fuhring-Forbes Bestuurslid.

Door het overlijden van Mevrouw F. A. Ellis-Bartels, verloor de Vereniging een ijverig en trouw lid. Gaarne had het Bestuur haar langer in zijn midden behouden. Het heeft niet zo mogen zijn. Hare nagedachtenis zal bij het Bestuur in ere blijven.

Gedurende het afgelopen jaar namen Mevrouw ten Brink-Feitz, wegens vertrek naar Holland en Mej. W. Royer, door omstandigheden verhinderd, ontslag, als lid der Vereniging.

Het Bestuur maakt van deze gelegenheid gebruik om beide dames zijn dank te betuigen, voor hetgeen zij voor de Vereniging gedaan hebben.

De dames: Mevr. O. Cohen Henriquez-Curiël, Mevr. Ph. J. Goslinga-Stoove en Mej. M. M. de Lannoy werden door het Bestuur uitgenodigd om lid te worden der Vereniging, welke uitnodiging door haar werd aangenomen.

Op 15 Maart 1939 betrok de „HUISVLIJT" haar nieuw verkooplokaal aan het Helfrichplein No. 8.

Het doet aangenaam aan, dat de Vereniging gevestigd is aan het plein dat de naam draagt van haren oprichter Z. Exc. O. L. Helfrich, die alhoewel op zulk een groten afstand, de Vereniging toch een warm hart blijft toedragen.

Van oud-Gouverneur Helfrich voornoemd, ontving het Bestuur wederom in dank een jaarlijkse gift.

Het totaal der uitgaven op 31 December 1939

bedroeg	ƒ 9.500.95
waarvan aan afgekochte handwerken en andere artikelen	ƒ 5.839.38
Verkocht werd aan handwerken en andere artikelen voor een waarde van	ƒ 8.073.29
De handwerken en andere artikelen in voorraad vertegenwoordigden een waarde van	ƒ 1.020.80

JONG HOLLAND — SCHERPENHEUVEL. 11 — 1

Een wedstrijd waarover we, gezien het gemaakte aantal doelpunten, niet veel hoeven te zeggen. Dat een vereniging met tien punten verschil verliest, behoort dan ook tot de grote uitzonderingen, en dat het juist Scherpenheuvel moest zijn dat met zulk een verpletterende nederlaag naar huis werd gestuurd, hadden we niet verwacht.

Beide elftallen hebben enkele reserve krachten moeten opstellen; zo ontbrak bij Jong Holland Sentiago op het appèl en misten we bij Scherpenheuvel o.a. Rosina. Vooral het niet meedoen van laatst genoemde speler zal wel van grote invloed zijn geweest op het aantal gemaakte doelpunten!

Over de wedstrijd zelf kunnen we, zoals reeds gezegd, kort zijn.

Wij zullen ons dan maar eerst bij het ene doelpunt van Scherpenheuvel bepalen en zeggen, dat dit een nogal twijfelachtig punt was, waarbij Jong Holland [illegible] handen liet glippen en hem toen uit zijn doel grabbelde. Scheidsrechter Visser had echter al naar het midden gewezen en zo was het Scherpenheuvel doelpunt er, dat de „eer" redde.

En nu de elf van Jong Holland.

Van deze elf gaoltjes nam H. Nahar er vier voor zijn rekening.

Ramirez bleef bij dit aantal maar weinig achter en maakte er drie voor zijn vereniging. Pardo joeg twee keer de bal in de touwen van Scherpenheuvel, rechtsbuiten „Copra" en linksbuiten — wilden ook niet achterblijven en namen ieder één doelpunt voor hun rekening.

Hiermede hebben we dan alles over deze wedstrijd verteld, alleen de rest ons nog te zeggen dat de rust inging met 6-0 voor Jong Holland.

Eindelijk schijnt het dan in kannen en kruiken te zijn dat een voetbalelftal uit Venezuela overkomt. Eerst moest de C.V.B. I.I. Vrijdag nog in verband met dit overkomen, een spoed vergadering beleggen.

Maar, zoals we al zeiden, is het nu wel zo goed als zeker dat een voetbalelftal van onze overburen hier enkele wedstrijden zal spelen. Voorlopig is vastgesteld dat er twee wedstrijden worden gehouden en wel op 24 en 25 Maart a.s.

Voor voetballiefhebbers weer enkele mooie wedstrijden.

J.S.

LUCHTPOST.

Wij ontvingen van de postdirecteur de volgende mededeling:

Met ingang van de 17de dezer kunnen er wederom luchtpostbrieven via Natal naar Europa verzonden worden. Deze brieven zullen vanuit Brazilië desgewenst met de Italiaanse of Franse luchtdienst worden doorgezonden.

De sluiting van de mails is gesteld op **Zondag 10 uur** voor de Italiaanse en **Woensdag 18 uur** voor de Franse luchtdienst.

Het porto bedraagt **ƒ 0,85** per 5 gram of gedeelte daarvan.

De te verzenden brieven moeten al naar gelang gewenst, voorzien zijn van de aanduiding: **„Per Italiaanse luchtdienst"** of **„Per Franse luchtdienst".**

ROMMEL.

Wij hebben al eens geschreven over de meer dan vieze straatjes achter de St. Annakerk tot aan het hospitaal. Geregeld heerst daar een hopeloze rommel van alle mogelijke smerigheden.

Wij hebben ons toen niet gevleid met de hoop, dat het veel beter zou worden. Wel verwachten we, dat het tenminste niet erger zou worden.

Nu echter bij de grote hitte der laatste dagen is de rommel nog toegenomen en vooral ook de geuren, welke uit deze ingrediënten opstijgen. Er wordt niets gedaan aan de hopeloze woningtoestanden in deze straatjes. Hokken met kinderen liggen aaneengereid langs deze smalle stegen. Talloze kinderen spelen op straat en wroeten in het vuil, wat de straat is opgegooid.

Als men geregeld deze straatjes doorgaat, krijgt men een kijk op het volksleven en dan moet men zeggen, dat de woontoestanden en het leven op straat hier op Curaçao meer dan schreeuwend zijn. Wij zien niet in, dat [illegible] worden uitgegeven; voor de defensie van een volk, wat voor het merendeel nog op de meest primitieve wijze leven moet.

Bijna 25 jaar duurt reeds de bloei van Curaçao en als men ziet wat het volk eigenlijk van die **bloei geprofiteerd heeft, dan vraagt men zich af, wie heeft van dat alles nu dan wel genoten?**

Zeker, er is wel wat gedaan, we willen het niet ontkennen. We geven ook toe, dat het volk in vele gevallen ook het geld beter had kunnen besteden. Voor hun is echter zeker de verontschuldiging, dat zij niet beter wisten.

Wij geven toe en zijn er felle voorstanders van, dat op **een redelijke wijze** maatregelen getroffen worden voor de handhaving onzer onafhankelijkheid, doch wij keuren af en zullen het een schande vinden, dat de ware en volstrekt noodzakelijke volksbelangen moeten wijken voor een noodzakelijke defensie, waarvan de noodzakelijkheid door het Bestuur niet eens bewezen wordt, en door heel velen van het volk niet wordt begrepen.

Wel ziet iedereen in, dat de rommel van huizen in de binnenstad opgeruimd moet worden. De Staten zijn naar de Bovenwinden geweest, laten ze ook samen eens een wandeling maken door de binnenstad en het liefst op het heetst van de dag, dan zullen zij meer nog dan nu overtuigd worden, dat hier radicaal verandering moet komen. Het is niet meer dan billijk, dat bepaalde hobbies van het Bestuur wijken moeten voor dit probleem.

Er wordt geld uitgetrokken voor schoolvoeding, voor de gezondheid van het volk. Wat geeft al dat melkgevoeder en al die verdere bemoeiingen van lemoentjes en mango's, wanneer de bron van alle ziekten en vuiligheid niet opgeruimd wordt.

Het zijn alle lapmiddelen en bespottelijke, gezien in de donkerte en vuiligheid van deze krottenrommel.

Zorgt toch, dat dit probleem wordt aangepakt en oorlog of geen oorlog ruimt de krotten op. Men bouwt nieuwe royale dienstgebouwen, doch vergeet te zorgen voor flinke, frisse huizen, waarin de bevolking leven moet.

Het Bestuur is in deze zeker niet diligent, integendeel, de jan salie geest beheerst dit hele probleem. Enfin, ook jan salie kan zich verbeteren, dus maar afwachten.

DE „NIEUW AMSTERDAM".

Naar wij van de Curaçao Trading Co., vernamen, komt heden, Woensdag, de Nieuw Amsterdam weder in onze haven met 469 toeristen aan boord.

Het schip wordt hier om half vier verwacht en vertrekt middernacht.

EEN DRIFTKOP.

Maandag kwam een Venezolaan in een der kleine winkeltjes om een vrucht te kopen. De prijs, welke gevraagd werd, was zijns inziens te hoog en hij wond zich dermate op, dat hij uiteindelijk naar een mes greep. De winkelier verweerde zich echter met het gevolg dat hij zelf verwond raakte.

Ter bedaring van zijn opgewonden zenuwen, werd hij opgebracht. Wij hopen, dat hij in het vervolg zijn mes gebruikt om de vrucht door te snijden en niet om des winkeliers hoofd te kappen.

VOETBALELFTAL VAN CARACAS OP CURAÇAO.

Het heeft het C.V.B. bestuur, na langdurige correspondentie, mogen gelukken een voetbalelftal van Caracas, de „Deportivo Venezuela", te contracteren voor het spelen van een tweetal wedstrijden op Curaçao en wel op Zondag 24 en Maandag 25 Maart e.k.

Hoofdzakelijk is dit gedaan om de oude vriendschapsbanden tussen Caracas en Curaçao wederom aan te halen aangezien, zoals rechtgeaard voetballiefhebber zich zal kunnen herinneren, de wedstrijden tegen Caracas, zowel hier als daar gespeeld, zich in een grote populariteit hebben mogen verheugen. De sympathieke spelers zijn hier altijd hartelijk ontvangen, hetgeen vooral op het voetbalveld tot uiting kwam.

Caracas heeft niet stil gezeten vanaf 10 September 1933 waarop zij hun laatste wedstrijd tegen ons vertegenwoordigend elftal hebben gespeeld.

Vooral na de Olympiade van 1938 in Panama hebben zij er alles op gezet om een goed elftal te vormen. Steeds hebben zij goede Trainers (ook op Lands kosten) gehad, terwijl zij door import van eerste klasse spelers, het spelpeil danig hebben weten op te voeren.

De op handen zijnde wedstrijden beloven des te interessanter te zijn, waar Curaçao altijd enigszins in de meerderheid is geweest (zoals uit onderstaand staatje blijkt) terwijl Caracas nu spelers telt zoals geimmigreerde Basken (uit Spanje) en, volgens ontvangen berichten, de meest kalme doch formidabele middenhalf van de Paraguayos, Ortega, zich nu in Venezuela gevestigd heeft.

Wij twijfelen er niet aan of ook ditmaal zullen de wedstrijden succes hebben dewijl ook de Curaçaose elftallen over niet te onderschatten spelers beschikken.

Zodra verdere berichten omtrent de wedstrijden bekend zijn, zullen deze aan onze lezers worden bekend gemaakt.

Curaçao	— Caracas	te Caracas	19 Mei	1929	2—0	
			20 Mei	1929	1—2	gestaakt
	— Union	te Caracas	19 April	1930	4—0	
	— Centro Atletico	te Caracas	20 April	1930	4—2	
	— Deportivo Venezuela	te Curaçao	4 April	1931	4—2	
			5 April	1931	2—0	
Asiento	— Union	te Curaçao	15 Augs.	1931	1—1	
Curaçao	— Union	te Curaçao	16 Augs.	1931	2—0	
J. Holland	— Deportivo Venezuela	te Caracas	25 Jan.	1932	3—5	
Volharding	— Union	te Curaçao	3 Sept.	1932	0—1	
Curaçao	— Union	te Curaçao	4 Sept.	1932	3—0	
			? Sept.	1932	0—1	
J. Holland	— Union	te Curaçao	? Sept.	1932	2—1	
Curaçao	— Union	te Curaçao	10 Sept.	1932	0—0	
Curaçao	— Deportivo		11 Sept.	1932	0—0	
	Venezuela	te Curaçao	10 Sept.	1933	1—0	

PAUS PIUS XII.

Ter gelegenheid van de eerste verjaardag van de kroning van Zijne Heiligheid, werd heden een plechtige H. Mis opgedragen in de St. Pieter.

Twintig kardinalen, talrijke bisschoppen en het corps diplomatique woonden de plechtigheid bij.

WETTELIJKE ECHTSCHEIDINGEN.

In het maandschrift Studiën beschouwt dr. J. Beuns S.J. het aanhangige wetsontwerp, dat ten doel heeft burgerlijke echtscheidingen door onderling goedvinden te voorkomen. Schrijver komt tot de volgende conclusie:

„Enthousiast zullen maar weinigen over het wetsontwerp zijn. Het enig wettelijke middel, dat waarlijk grote betekenis zou hebben, het lichten van de echtscheiding uit het familierecht, wordt niet gegeven en kon niet worden gegeven. Toch brengt het ontwerp verbetering. Aan het minderwaardig spel, dat ook de eer van de rechtelijke collegiën aantast, wordt een einde gemaakt. Wel zullen andere ontduikingen zich voordoen, maar geen wetgever kan zich daartegen volkomen beveiligen.

Het is reeds een weldaad, dat door het ontwerp een hoger besef van de heiligheid van het huwelijkscontract aan het Nederlandse volk wordt bijgebracht. Hoe wijd en hoe diep zal deze gedachte van den wetgever door-[illegible] nieuwe cultuur-periode staan, kunnen dit niet voorspellen...... **Over de hedendaagse beschaving hangen de nevelen van ongezond liberalisme, van een onredelijke vrijheidsgedachte, van respect en tolerantie voor het kwaad, van miskenning der sociale waarde van een onverbreekbare echtelijke samenleving. Maar het leven is actiteit; hoe snel zullen wellicht deze nevelen verdwijnen en te voorschijn brengen het zondoorlichte landschap van een nieuwe, betere gemeenschap."**

Tot zover Dr. Beuns.

Intussen heeft minister Gerbrandy deze zaak opnieuw in overweging genomen. Dat hij het overspel als grond van echtscheiding uit het Burgerlijk Wetboek zou schrappen, is niet erg aannemelijk.

Misschien was het echter wel te overwegen, dit motief als grond voor een echtscheiding te aanvaarden, alleen in het geval, dat krachtens art. 241 W. v. Str. bij onherroepelijk vonnis, een veroordeling is gevolgd.

Toepassing van deze voorwaarde zou aan allerlei minderwaardige schijnvertoningen voor een zeer belangrijk deel een einde maken.

HET NIEUWE EUROPA.

Volken zonder kinderen behoeven geen nieuwe levensruimte.

De Neerlandiapers schrijft:

Emil Ludwig, bekend als schrijver van historische romans en als publicist van „gesprekken" met staatslieden, heeft in het „Neue Tagebuch" het ontwerp van een Grondwet voor de „Verenigde Staten van Europa" gepubliceerd. Deze publicatie dient zich tevens aan als een plan tot oplossing van het bevolkingsvraagstuk.

„In plaats van zoveel mogelijk nieuwe burgers te verwekken, wat het fanatieke drijven was van alle oorlogszuchtige regeringen, zal Europa het getal van zijn geboorten omlaag brengen. Met de tegenstrijdigheid van dictaturen, die klaagden over gebrek aan ruimte en tegelijk premies uitloofden voor talrijke gezinnen, is het uit. Aan geen Europaan zal worden verboden, zoveel kinderen te krijgen als hij en zijn vrouw goed vinden: maar van al het derde betaalt de vader voor ieder kind hoger belasting."

Verder bepleit de schrijver een soort vrijwillige volksverhuizing. In Noorwegen wonen maar 8 mensen op de vierkante kilometer, in België 252. „Met de vermindering en met de gedeeltelijke verhuizing" — schrijft Emil Ludwig — „is het probleem „Volk zonder ruimte" voor Europa opgelost, zonder dat de vrijheid van een enkele bruger of het levensgeluk van een enkel paar in het gedrag komt".

Het soc. dem. „Volksblad", dat dit plan in een buitenlands overzicht bespreekt, noemt het „gevaarlijk dilettantisme en utopisme".

Men zou ook scherpere woorden kunnen gebruiken om het plan op zijn juiste waarde te taxeren.

Toch heeft Emil Ludwig door het bevolkingsvraagstuk in dit verband aan de orde te stellen sommige problemen van Europa in het hart geraakt. Men zal zich deze feiten voor ogen dienen te stellen:

1. Volken zonder groeikracht hebben geen, volken met kinderzegen hebben wel nieuwe levensruimte nodig.

2. De volken, die de bijl der zelfvernietiging door kinderbeperking aan eigen levensboom hebben geslagen, zullen op het vaderlandse erf ten slotte moeten wijken voor die volken, die leven volgens de levenswet der natuur.

3. Over de toekomst van volken en staten wordt ten slotte niet alleen op het slagveld, maar ook in de beslotenheid van het gezin beslist.

Natuurwet en christelijke zedenleer vormen een grondslag van de internationale moraal, welke niet met declamaties van op succes jagende schrijvers valt weg te blazen!

DE OORLOG RUSLAND — FINLAND GEEINDIGD.

Tussen Rusland en Finland werd gisteren de vrede getekend. Finland zal Karelie afstaan, Viborg en voor dertig jaren Hangoe om er een oorlogshaven van te maken.

Merkwaardig was dat Daladier gisteren nog in de Franse Kamer verklaarde, dat er 50 duizend geallieerden naar Finland te hulp zouden zenden.

In Nederland werden verschillende gevallen van spionnage ontdekt en voor de rechtbank behandeld.

Als gij het gebed nalaat, wordt gij als een bloem, die geen licht en geen lucht en geen water heeft; gij verkomt en uw hoofd zinkt omlaag, naar de grond en ge ziet alleen maar wat beneden is en vergaat in aardse begeerten.

Gelijk de storm een forse eik wel haar schoonste takken kan afrukken, maar zijn levensmerg niet kan doden, zo kan ruw geweld de aardse verschijning van Gods Kerk wel ontluisteren, maar de bron van haar goddelijk leven niet vertroebelen.

Zij, die nooit hun meningen wijzigen, houden meer van zichzelf dan van de waarheid.

De vroegere President Hoover te samen met La Guardia, de burgemeester van New York, beijveren zich voor de steun van Amerika aan Finland.

Na de verovering van Albanië door de Italianen, namen talrijke Albanezen de wijk naar Yougo-Slavië. Hier ziet men gevluchte Albanezen aan de grens.

Een Fins soldaat met een machinegeweer aan het front in Karelië.

Generaal Gort, opperbevelhebber van het Engelse expeditieleger in gesprek met een Frans officier.

Een Amerikaanse journalist met een Duits officier aan de Westwal, voor een reportage naar Amerika.

Een Oorogshuwelijk.
Bruid en bruidegom zijn beide in dienst van het land.

HOEVEEL DOODVONNISSEN HEEFT DE INQUISITIE UITGESPROKEN?

100.000 zegt Grotius; volgens Pirenne 877.

De Brusselse correspondent van de Maasbode meldt:
De archivaris der stad Antwerpen, de zeereerwaarde heer kanunnik dr. Floris Prims, lid der Koninklijke Vlaamse Academie houdt zich in de „Gazet van Antwerpen" bezig met wat hij noemt „de dwaze inquisitiegetallen".

Uit een der Belgische Staats-universiteiten had kanunnik Prims een verzoek gekregen om gegevens te willen verstrekken betreffende het aantal doodvonnissen wegens ketterij te Antwerpen, de volkrijkste stad der Nederlanden, uitgesproken van het zogenaamde eerste ketterij-plakaat af tot aan de beeldenstormerij.

Kanunnik Prims heeft in de hem ter beschikking staande archieven een onderzoek ingesteld en alvorens de vraag in kwestie te beantwoorden, zet hij op de voorgrond, dat het hem er niet om te doen is de geloofsverdediging, zoals die in de zestiende eeuw door den vorst begrepen werd, in principe te huldigen. Als hij op deze vraag is ingegaan, is het omdat het in elk geval toch van belang is dat men eindelijk zou weten, dat men niet van 100.000 martelaren en brandstapels kan spreken, maar eerder van 1000 en ten hoogste 2000, voor al de Nederlanden.

Het getal „centum millia hominum" werd in de wereld gebracht door Hugo Grotius in zijn „Annales et historiae de rebus Belgicis". Bovendien wilde hij het doen voorkomen, dat dit cijfer van 100.000 slachtoffers alleen nog maar de regering van Keizer Karel betrof. Tot in de helft der 19e eeuw werd dit getal vrij algemeen aangenomen. In 1855, werd 't door Prescott tot 50.000 verminderd, doch Motley beweerde dat de 100.000 van Grotius nog beneden de werkelijkheid waren. „Van de Lauwerzee tot aan de Leie rookten alom de brandstapels, stroomden de schavotten van bloed". Volgens Reidt en Bor, zou Alva alleen reeds meer dan 18.000 doodvonnissen ondertekend hebben. Dit is tien per dag gedurende de zes volle jaren. Als men weet, dat over vele vonnissen zeer uitvoerige dossiers werden geschreven, dan komt men tot de conclusie dat, indien Alva niets anders zou gedaan hebben dan de dossiers van deze 18.000 doodvonnissen te lezen, hij daarvoor gedurende geheel zijn bestuursperiode niet eens voldoende tijd zou hebben gehad!

Op initiatief van de vóór-oorlogse Hogeschool te Gent, die in sterk anticlericale tendenz stond, werd eveneens de kwestie der inquisitiegetallen onderzocht. De conclusies werden vastgelegd in een boek „Bibliotheca Belgica". Daarin wordt o.m. gezegd: „Na een ernstig onderzoek van alles wat over deze stof is geschreven geworden, is het onze overtuiging dat het getal der ware Nederlandse protestantse martelaren — dit is: zij die alleen voor hun geloof stierven — op enorme wijze overdreven is geworden. Naar onze berekening overtreft het totaal getal der martelaren in de Nederlanden niet de 2000."

Doch zelfs dat is nog overdreven, zegt kanunnik Prims.

Een student van dezelfde hogeschool J. J. Mulder, schreef in 1897 een verhandeling over de inquisitie in de Nederlanden, en zeide daarin onder meer dat het getal slachtoffers te Antwerpen „betrekkelijk zeer gering was, doch verder sprak hij als zijn mening uit, dat het cijfer van 2000 beneden de werkelijkheid blijft. Hij heeft zich hierbij echter, volgens Prims, aan verkeerde conclusies ten opzichte van Antwerpen schuldig gemaakt.

In zijn „Histoire der Belgique" geeft Pirenne de bekende Belgische historicus, het cijfer op van 877, waarvan er 717 anabaptisten waren.

Kanunnik Prims, die een standaardwerk over de „Geschiedenis van Antwerpen" schrijft, heeft in het zestiende deel van dit werk een lijst gepubliceerd der Antwerpse doodvonnissen van het begin tot aan het aftreden van Keizer Karel en hij kwam daarbij tot 58 gevallen, waaraan er nog drie moesten toegevoegd worden van anabaptisten, uit de Brusselse oorkonden.

Aan het einde van zijn studie, drukt kanunnik Prims de wens uit, dat de fabel der 100.000 slachtoffers, zowel als deze van 2000, voortaan in de schoolboeken zal worden weggelaten en de zuivere waarheid er voor in de plaats gesteld zal worden.

HET MYSTERIE VAN DE GRAF SPEE.

De ondergang van de Graf Spee is nog steeds omhuld door een waas van geheimzinnigheid. De reden van het tot zinken brengen van het Duitse vestzakslagschip in de haven van Montevideo door de eigen bemanning en de daarop gevolgde zelfmoord van kapitein Langsdorff, vond tot heden nog geen volledige oplossing.

De officiële Duitse lezing luidt als volgt:

Op bevel van Hitler werd het schip, dat onvoldoende tijd had gehad voor het uitvoeren van reparaties, vernietigd om de schade van internering te voorkomen, waardoor bovendien kostbare geheimen in handen van de geallieerden zouden zijn gevallen.

Het heeft destijds de aandacht getrokken, dat kapitein Langsdorff in zijn hotelkamer te Montevideo gevonden werd, gedekt door de oude **keizerlijke** vlag.

Verder herinnert men zich berichten van officieren van de Graf Spee, die tegen Hitler's bevel de strijd met den overmachtigen vijand hadden willen aanbinden.

Een dezer dagen lazen wij een uitvoerig relaas uit Buenos Aires, getiteld: „De waarheid over de ondergang van de Graf Spee". Hierin wordt een lezing gegeven, die geheel in strijd is met de officiële Duitse verklaring. Hitler zou n.l. geen categorisch bevel aan de commandant gegeven hebben, doch wel zeer nadrukkelijk had hij er op gewezen, dat om redenen van prestige de Graf Spee in ieder geval slag moest leveren, zelfs op gevaar af van vernietiging van schip en bemanning. Zou de Graf Spee in dit gevecht reddeloos beschadigd worden, eerst dan zou de commandant het pantserschip tot zinken moeten brengen, om te voorkomen dat het wrak in handen van de vijand zou vallen.

Volgens deze lezing zouden drie Zuid Amerikaanse nazi-agenten Thermann, Langmann — Duits gezant in Uruguay — en Müller genaamd, commandant Langsdorff bevolen hebben, in naam van Hitler, de strijd aan te binden. Deze laatste sommatie zou het gemoed van commandant Langsdorff hebben doen overlopen en, als „eerste Duitse rebel" in deze oorlog, nam hij het besluit het schip te vernietigen en de uit duizend koppen bestaande be**manning te sparen.**

Het is natuurlijk onmogelijk deze „waarheid" te beoordelen. Het staat slechts vast, dat commandant Langsdorff een zeer humaan mens was, vol zorg voor zijn bemanning, hetgeen bleek uit de wijze waarop hij zich te Montevideo tegenover de gewonden gedroeg. Verder is het zeer waarschijnlijk dat de Graf Spee — zoals trouwens in de eerste officiële Duitse berichten gezegd werd — slechts licht beschadigd was, zodat het argument, dat de regering van Uruguay niet toestond de nodige herstellingen aan te brengen, zeer zwak is.

De zegsman te Rio de Janeiro verklaart verder, dat de genoemde nazileiders dol van woede waren toen zij, in plaats van de bevolen slag, de Graf Spee voor hun ogen zagen zinken. Of de daad van commandant Langsdorff een uiting van direct verzet was tegen zijn regering, zal eerst later kunnen blijken. We constateren slechts, dat de Duitse pers het gehele Graf Spee-drama reeds lang vergeten is, evenals de naam van den commandant.

Belangwekkend is het verder kennis te nemen van een verklaring van kapitein Dove, één van de Britse gevangenen aan boord van de Duitse kruiser.

„Onder de bemanning van de Graf Spee", — zegt deze kapitein — „bevond zich een aantal katholieken. Ik bemerkte, dat een zeventienjarige jongen een beeld van de Moeder Gods in zijn kooi had. Zeven van de 36 Duitsers, die in de zeeslag gedood werden, waren katholiek. Op hun lijkkist werd een tinnen kruis geplaatst. Aan het graf werden de plechtigheden verricht door een dominee en door een priester.

Kapitein Langsdorff was een gelovig protestant. Tijdens mijn gevangenschap heb ik meermalen het mem over godsdienstige onderwerpen gesproken. Hij zei mij, dat hij een vriend was van dominee Niemöller. Zij hadden samen in de vorige oorlog gediend."

Aan boord van de Graf Spee was geen katholiek geestelijke. Kapitein Dove voegde er aan toe, dat hij zeer verrast was door de zelfmoord van kapitein Langsdorff, dien hij had le**ren kennen en waarderen als mens en** christen.

Het mysterie van de Graf Spee is niet opgelost, maar er komen steeds meer aanwijzingen in de richting van een conflict tussen commandant en nationaal-socialistische leiding.

De godsdienst aanvallen, dat wil zeggen, de maatschappij aanvallen in haar grondslagen.

Harde woorden zijn als hagelstenen in de zomer: zij slaan neer en verwoesten, wat een malse regen zou verkwikt hebben.

OPROEP VAN MEVROUW LINDBERGH TOT HET AMERIKAANSE VOLK.

Enige tijd geleden hield Mevrouw Tsjang-Kai-Sjek voor het Amerikaanse volk een oproep om het zenden van bommenwerpers naar Japan te staken en China te helpen. Veel succes heeft deze oproep niet gehad, hetgeen ook niet te verwachten was.

De politiek van de Verenigde Staten, de Amerikaanse industrie en niet te vergeten de Amerikaanse geldwereld, het zijn begrippen, waarvan mevrouw Tsjang-Kai-Sjek niet veel verstand had. Alleen begreep deze vrouw niet, hoe het bevriende Amerikaanse volk mee bleef werken aan het lijden en de ondergang van China.

Een dezer dagen vernamen wij van een dergelijke oproep, ditmaal afkomstig van Mevrouw Lindbergh. Bewogen door de verschrikkingen die de oorlog aan Europa gebracht heeft, maar vooral nog brengen zal, houdt deze vrouw een hartstochtelijk pleidooi, louter geinspireerd op menselijke gevoelens, voor het beëindigen van de strijd.

Mevrouw Lindbergh, een vrouw die een groot leed te dragen heeft, kent Europa en de Europese volkeren, zij heeft vrienden in Engeland, Frankrijk en Duitsland, vrienden die vandaag elkaars vijanden zijn, die elkaar moeten vernietigen om de vrede te verzekeren. Mevrouw Lindbergh, die meeleeft met de beproevingen van het oude werelddeel, verzet zich tegen de Amerikaanse mentaliteit, die weigert ook maar één druppel bloed te vergieten voor de idealen die worden toegejuicht, maar die tevens van oordeel is, dat er tot dusver te weinig bloed gevloeid heeft, dat Frankrijk en Engeland de zaken energieker moeten aanpakken.

Nu wij toch niet voornemens zijn aan de oorlog deel te nemen — zo zegt mevrouw Lindbergh — waarom laten wij de geallieerden hem dan niet naar hun eigen inzichten voeren, zonder critiek te oefenen en in diepe deemoed? Diepe deemoed in de eerste plaats, omdat wij niet lijden en zij wel en ook omdat wij onszelf ten opzichte van de fouten in de afgelopen kwarteeuw, welke tot deze uitbarsting hebben geleid, niet schuldeloos kunnen achten.

Mevrouw Lindbergh die een afschuw heeft van de totalitaire practijken, die het gebruik maken van het geweld haat, in het bijzonder tegen zwakker naties, die diep getroffen is door vele dingen die in Duitsland gebeurd zijn, verzekert dat door een oorlog, die millioenen mensen zal doden, die een zee van eindeloos en onherstelbaar leed zal aanrichten, het kwaad niet uitgeroeid kan worden. Het is deze vrees, dat alle geweldige offers vergeefs zullen zijn, omdat haat en verbittering die uit elke oorlog voortkomen, geen rechtvaardige vrede tot stand kunnen brengen, die mevrouw Lindbergh voor de toekomst van het bevriende Europa doet huiveren.

Wie is de machtige aanrander van Europa, de werkelijke bedreiging van de Europese beschaving, zo vraagt zij? Vraag het de Balkan en de Baltische Staten, vraag het Finland, vraag het Roemenië, vraag het Turkije. Voor een sterk en eensgezind Europa zijn de Russische horden geen bedreiging, evenmin als voor een sterk Duitsland, maar in een verdeeld Europa, verbloed in oorlogen, vernield door verwoestingen, zullen zij langzaam oprukken, onweerstaanbaar en dodelijk als een lavastroom.

Men moet het erkennen, deze Amerikaanse vrouw, die vele jaren in Frankrijk en Engeland doorbracht, die de Europese verhoudingen kent, heeft een scherper kijk op de toekomst dan de meeste Amerikaanse staatsburgers en politieke leiders, die van de werkelijkheid slechts een zwakke voorstelling hebben, misvormd door dollarpolitiek en kortzichtig eigenbelang.

Tenslotte klampt zij zich — zonder veel hoop evenwel — vast aan de vrede. „Denk eens welk een vrede het zou zijn, als hij tot stand zou komen aan het begin, in plaats van aan het eind van de oorlog. Als hij een feit was, voordat millioenen levens verloren waren gegaan, voordat de krachten verbruikt waren en bitterheid de harten der mensen had vervuld. Vrede aan het begin van de oorlog."

Ziehier enige gedachten en gevoelens van een Amerikaanse vrouw die het goed en eerlijk meent met de Europese volkeren, doch wier roepstem om vrede helaas niet in staat zal zijn om de afgrond tussen de strijdende partijen te overbruggen.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen
van
"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Jong Holland — Scherpenheuvel 1	11—1.
Volharding 2 — Transvaal 2	Niet doorgegaan. Transvaal 2 niet opgekomen.
Asiento 2 — R.C.C. 2	Niet doorgegaan. R.C.C. 2 niet opgekomen.
Willemstad — Sparta	Uitgesteld.

INSCHRIJVINGEN: Hercules, E. Vos. Sparta, V. B. Parcial, A. Siberio, V. Nicia.

COMPETITIE PROGRAMMA 1940.

MUNDO NOBO

17 Mrt 1940:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Hercules 1 (Oehlers)
17 Mrt 1940:	B-klasse	Jong Curaçao — Arsenal (Ercol) *
24 Mrt 1940:		INTERNATIONALE WEDSTRIJD DEPORTIVO VENEZUELA — CURAÇAO.
25 Mrt 1940:		INTERNATIONALE WEDSTRIJD DEPORTIVO VENEZUELA — CURAÇAO.
31 Mrt 1940:	A-klasse	R.C.C. 1 — Transvaal 1 (Tuin)
31 Mrt 1940:	B-klasse	Volcania — Sparta (B. L. Dijk) *

RIO CANARIO.

17 Mrt 1940:	A-klasse	Asiento 1 — Volharding 1 (Jesurun)
17 Mrt 1940:	Res.A-klasse	R.C.C. 2 — Transvaal 2 (Joens) *
31 Mrt 1940:	Res.A-klasse	Asiento 2 — S.U.B.T. 2 (Corsica)

SCHERPENHEUVEL

17 Mrt 1940:	B-klasse	D.T.S. — Willemstad (Corsica)
31 Mrt 1940:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Volharding 1 (Oehlers)

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur n.m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4.15 uur. n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 45 minuten.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider E. Palm, Langestr. 78.

BONDSOEFENING OP DONDERDAG 14 MAART A.S. DES NAMIDDAGS HALF VIJF OP HET TERREIN MUNDO NOBO VAN SPELERS DIE IN AANMERKING KOMEN VOOR PLAATSING IN HET BONDS ELFTAL.

Blauw Shirt.

Grovell (S.U.B.T.)
A. J. Maduro (S.U.B.T.) — **A. de Koop (Transvaal)**
H. Leers (J. Hol.) — **P. Jansen (J. Hol.)** — **E. Ruiz (S.U.B.T.)**
Pietersz (S.U.B.T) — **J. Ramirez (J. Hol)** — **H. Nahar (J. Hol.)** — **Panneflek (R.C.C.)** — **Rondijk Volharding**

O

SCHEIDSRECHTER: OEHLERS.

Bernabela (S.U.B.T.) — **Jansen (S.U.B.T.)** — **J. Royer (Volharding)** — **G. Pardo (J. Hol.)** — **Stomp (Transvaal)**
Bakhuis (S.U.B.T.) — **Oostlander (Asiento)** — **Isidora (Volharding)**
Atalida (Hercules) — **Troeman (J. Hol.)**
Clarence (Volharding)

Wit Shirt.

RESERVES:

J. Hudson	Hercules	R. Jansen	Hercules
Rampenburg	Jong Holland	Colino	R.C.C.
H. Royer	Hercules	Meulens	R.C.C.
A. Sentiago	Jong Holland	V. Senior	Jong Holland
	C. Prince	R.C.C.	

HET BESTUUR.